

seves funcions fins a la creació i l'efectiva posada en funcionament de la Comissió contra la Violència, el Racisme, la Xenofòbia i la Intolerància en l'Esport, prevista en aquesta Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació de determinats preceptes de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'esport.*

1. Queden derogats els següents articles i apartats de la Llei 10/1990, de 15 d'octubre, de l'esport:

Articles 60 a 69.

Article 76.1, apartats e), g) i h).

Article 76.2, apartat g).

2. Queden derogats, així mateix, tots els preceptes de normes del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Disposició final primera. *Títols competencials.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara dels títols competencials que corresponen a l'Estat en relació amb l'organització de l'esport federat estatal en el seu conjunt i, així mateix, de l'article 149.1.29a de la Constitució, excepte la disposició addicional sisena, que es dicta a l'empara de l'article 149.1.3a de la Constitució. Tot això sense perjudici de les competències atribuïdes a les comunitats autònomes pels seus estatuts d'autonomia en matèria d'esport.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor al cap d'un mes de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 11 de juliol de 2007.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

13409 LLEI 20/2007, d'11 de juliol, de l'Estatut del treball autònom. («BOE» 166, de 12-7-2007.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I

El treball autònom s'ha configurat tradicionalment dins d'un marc de relacions jurídiques propi del dret privat, per la qual cosa les referències normatives que se n'han fet estan disperses al llarg de tot l'ordenament jurídic.

En aquest sentit, la Constitució, sense fer una referència expressa al treball per compte propi, recull en alguns dels seus preceptes drets aplicables als treballadors autònoms. Així, l'article 38 de la Constitució reconeix la llibertat d'empresa en el marc d'una economia de mercat; l'ar-

ticle 35, a l'apartat 1, reconeix per a tots els espanyols el deure de treballar i el dret al treball, a la lliure elecció de professió o ofici, a la promoció a través del treball i a una remuneració suficient per tal de satisfer les seves necessitats i les de la seva família sense que en cap cas es pugui fer discriminació per raó de sexe; l'article 40, a l'apartat 2, estableix que els poders públics fomentaran una política que garanteixi la formació i readaptació professionals, vetllaran per la seguretat i higiene en el treball i garantiran el descans necessari mitjançant la limitació de la jornada laboral, les vacances periòdiques retribuïdes i la promoció de centres adequats; finalment, l'article 41 encomana als poders públics el manteniment d'un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans, que garanteixi l'assistència i les prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat.

Aquestes referències constitucionals no tenen per què circumscriure's al treball per compte d'altri, ja que la Constitució mateixa així ho determina quan s'utilitza el terme «espanyols» a l'article 35 o el de «ciutadans» a l'article 41, o quan encomana als poders públics l'execució de determinades polítiques, article 40, sense precisar que els seus destinataris hagin de ser exclusivament els treballadors per compte d'altri.

En l'àmbit social podem destacar, en matèria de Seguretat Social, normes com la Llei general de la Seguretat Social, l'article 25.1 de la Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, referit a les treballadores per compte propi que siguin víctimes de la violència de gènere, el Decret 2530/1970, de 20 d'agost, que regula el règim especial dels treballadors per compte propi o autònoms, i altres disposicions de desplegament. En matèria de prevenció de riscos laborals és necessari referir-se a la Llei de prevenció de riscos laborals i al Reial decret 1627/1997, de 24 d'octubre, pel qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en les obres de construcció, així com altres disposicions de desplegament.

La Unió Europea, per la seva part, ha tractat el treball autònom en instruments normatius com ara la Directiva 86/613/CEE del Consell, d'11 de desembre de 1986, relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones que exerceixin una activitat autònoma, incloses les activitats agrícoles, així com sobre la protecció de la maternitat, que dóna una definició de treballador autònom en el seu article 2.a), o en la Recomanació del Consell de 18 de febrer de 2003, relativa a la millora de la protecció de la salut i la seguretat en el treball dels treballadors autònoms.

El dret comparat dels països del nostre entorn no disposa d'exemples sobre una regulació del treball autònom com a tal. Als països de la Unió Europea succeeix el mateix que a Espanya: les referències a la figura del treballador autònom estan disperses per tota la legislació social, especialment la legislació de seguretat social i de prevenció de riscos. En aquest sentit, cal ressaltar la importància que té el present Projecte de Llei, ja que es tracta del primer exemple de regulació sistemàtica i unitària del treball autònom en la Unió Europea, el que sens dubte constitueix una fita en el nostre ordenament jurídic.

Es tracta d'una Llei que regularà el treball autònom, sense interferir en altres àmbits del nostre teixit productiu, com el sector agrari, que té la seva pròpia regulació i els seus propis circuits de representació.

Els col·legis professionals tampoc han de veure afectades les seves competències i atribucions per l'aprovació d'aquest Estatut.

II

Des del punt de vista econòmic i social no es pot dir que la figura del treballador autònom actual coincideixi amb la de fa algunes dècades. Al llarg del segle passat el

treball era, per definició, el dependent i assalariat, aliè als fruits i als riscos de qualsevol activitat emprenedora. Des d'aquesta perspectiva, l'autoocupació o treball autònom tenia un caràcter circumscrit, moltes vegades, a activitats d'escassa rendibilitat, de dimensió reduïda i que no demanaven una forta inversió financera, com per exemple l'agricultura, l'artesania o el petit comerç. En l'actualitat la situació és diferent, ja que el treball autònom prolifera en països d'elevat nivell de renda, en activitats d'alt valor afegit, com a conseqüència dels nous desenvolupaments organitzatius i la difusió de la informàtica i les telecomunicacions, i constitueix una lliure elecció per a moltes persones que valoren la seva autodeterminació i la seva capacitat per no dependre de ningú.

Aquesta circumstància ha donat lloc al fet que els últims anys siguin cada vegada més importants i nombroses en el tràfic jurídic i en la realitat social, al costat de la figura del que podríem denominar autònom clàssic, titular d'un establiment comercial, agricultor i professionals diversos, altres figures tan heterogènies com els emprenedors, persones que es troben en una fase inicial i d'arrencada d'una activitat econòmica o professional, els autònoms econòmicament dependents, els socis treballadors de cooperatives i societats laborals o els administradors de societats mercantils que tenen el control efectiu d'aquestes societats.

En l'actualitat, a 30 de juny de 2006, el nombre d'autònoms afiliats a la Seguretat Social puja a 3.315.707, distribuïts en el règim especial dels treballadors per compte propi o autònoms, en el règim especial agrari i en el règim especial de treballadors del mar. D'ells, 2.213.636 corresponen a persones físiques que exerceixen activitats professionals en els diferents sectors econòmics.

Partint d'aquest últim col·lectiu, és molt significatiu assenyalar que 1.755.703 autònoms no tenen assalariats i que del col·lectiu restant, 457.933, una mica més de 330.000 només tenen un o dos assalariats. És a dir, el 94 per cent dels autònoms que realitzen una activitat professional o econòmica sense el marc jurídic d'empresa no tenen assalariats o només en tenen un o dos.

Estem en presència d'un ampli col·lectiu que realitza un treball professional arriscant els seus propis recursos econòmics i aportant el seu treball personal, i que en la seva majoria ho fa sense l'ajuda de cap assalariat. Es tracta, en definitiva, d'un col·lectiu que demanda un nivell de protecció social semblant al que tenen els treballadors per compte d'altri.

Al llarg dels últims anys s'han portat a terme algunes iniciatives destinades a millorar la situació del treball autònom. Entre aquestes iniciatives, es pot destacar l'eliminació de l'impost d'activitats econòmiques per a totes les persones físiques, així com les introduïdes per la Llei 36/2003, d'11 de novembre, de mesures de reforma econòmica, que recull la cobertura de la incapacitat temporal des del quart dia de la baixa, la possibilitat de tenir la cobertura per accidents de treball i malalties professionals i la minoració per als qui s'incorporin per primera vegada al règim especial dels treballadors autònoms, ja siguin joves de menys de trenta anys o dones de més de quaranta-cinc. A la Llei 2/2004, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2005, s'incorporen com a mesures per al foment de l'ocupació autònoma de joves fins a trenta anys i dones fins a trenta-cinc, una reducció a les quotes de la Seguretat Social així com l'accés a les mesures de foment de l'ocupació estable dels familiars contractats pels autònoms. Així mateix, es millora el sistema de capitalització de la prestació per desocupació en la seva modalitat de pagament únic per als desocupats que iniciïn la seva activitat com a autònoms.

El Govern, sensible davant aquesta evolució del treball autònom, en la sessió d'investidura del seu president ja es va comprometre a aprovar durant aquesta legislatura un Estatut dels treballadors autònoms. Com a conse-

qüència d'això, el Ministeri de Treball i Afers Socials va acordar constituir una Comissió d'Experts a la qual va encomanar una doble tasca: d'una banda, efectuar un diagnòstic i avaluació sobre la situació econòmica del treball autònom a Espanya i, d'altra, analitzar el règim jurídic i de protecció social dels treballadors autònoms, elaborant alhora una proposta d'Estatut del treballador autònom. Els treballs de la Comissió van culminar amb el lliurament d'un extens i documentat informe, acompanyat d'una proposta d'Estatut, el mes d'octubre de 2005.

Paral·lelament, la disposició adicional seixantavenena de la Llei 30/2005, de 29 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2006 incorporava al Govern el mandat de presentar al Congrés dels Diputats, en el termini d'un any, un Projecte de Llei d'estatut del treballador autònom en el qual es defineixi el treball autònom i es prevegin els drets i les obligacions dels treballadors autònoms, el seu nivell de protecció social, les relacions laborals i la política de foment de l'ocupació autònoma, així com la figura del treballador autònom econòmicament dependent.

Mitjançant la Resolució número 15 del debat sobre l'Estat de la Nació de 2006, el Congrés dels Diputats instava el Govern a presentar durant aquell any el Projecte de Llei de l'Estatut del treballador autònom, per avançar en l'equiparació, en els termes que preveu la Recomendació número 4 del Pacte de Toledo, del nivell de protecció social dels treballadors autònoms amb el dels treballadors per compte d'altri.

Finalment, amb l'aprovació de la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva entre dones i homes, a iniciativa del Govern, es va donar un primer pas en el compliment de l'esmentada Resolució, en introduir nombroses mesures per millorar la situació del treball autònom, especialment pel que fa als drets derivats de les situacions de maternitat i paternitat, tot això en el context d'avançar en una política de conciliació de la vida familiar amb el treball, tan demandada pels treballadors autònoms.

III

Aquesta Llei constitueix el resultat del compliment dels anteriors mandats. Per a la seva elaboració s'han consultat les organitzacions sindicals i empresarials, així com les associacions de treballadors autònoms.

La Llei consta de 29 articles, enquadrats en cinc títols, més dinou disposicions addicionals, tres transitòries, una derogatòria i sis finals.

El títol I delimita l'àmbit subjectiu d'aplicació de la Llei, estableix la definició genèrica de treballador autònom i afegeix els col·lectius específics inclosos i exclosos.

El títol II regula el règim professional del treballador autònom en tres capítols. El capítol I estableix les fonts de l'esmentat règim professional, deixant clara la naturalesa civil o mercantil de les relacions jurídiques establertes entre l'autònom i la persona o entitat amb la qual estableixi un contracte. L'apartat 2 de l'article 3 introdueix els acords d'interès professional per als treballadors autònoms econòmicament dependents, novetat important creada per la Llei.

El capítol II es refereix al règim professional comú per a tots els treballadors autònoms i estableix un catàleg de drets i deures, així com les normes en matèria de prevenció de riscos laborals, protecció de menors i les garanties econòmiques.

El capítol III reconeix i regula la figura del treballador autònom econòmicament dependent. La seva regulació obeeix a la necessitat de donar cobertura legal a una realitat social: l'existència d'un col·lectiu de treballadors autònoms que, malgrat la seva autonomia funcional, exerceixen la seva activitat amb una forta i gairebé exclusiva dependència econòmica de l'empresari o client que

els contracta. La Llei preveu el supòsit en què aquest empresari és el seu principal client i d'ell prové, almenys, el 75 per cent dels ingressos del treballador. Segons les dades subministrades per l'Institut Nacional d'Estadística, l'any 2004, ascendeixen a 285.600 els empresaris sense assalariats que treballen per a una única empresa o client. La xifra és important, però el fet significatiu és que aquest col·lectiu s'ha incrementat en un 33 per cent des de l'any 2001.

Un cop vista la realitat abans descrita, la introducció de la figura del treballador autònom econòmicament dependent ha plantejat la necessitat de prevenir la possible utilització indeguda de l'esmentada figura, atès que ens movem en una frontera no sempre precisa entre la figura de l'autònom clàssic, l'autònom econòmicament dependent i el treballador per compte d'altri.

La intenció del legislador és eliminar aquestes zones frontereres grises entre les tres categories. Per això l'article 11, en definir el treballador autònom econòmicament dependent, és molt restrictiu, i delimita conforme a criteris objectius els supòsits en què l'activitat s'executa fora de l'àmbit d'organització i direcció del client que contracta l'autònom.

La resta del capítol III estableix una regulació garantista per al treballador autònom econòmicament dependent, en virtut d'aquesta situació de dependència econòmica, sense perjudici que actuï com a norma general en les relacions entre aquest i el seu client el principi d'autonomia de la voluntat. En aquest sentit, el reconeixement dels acords d'interès professional, a l'article 13, al qual al·ludia el capítol dedicat a les fonts, no suposa traslladar la negociació col·lectiva a aquest àmbit, sinó simplement reconèixer la possibilitat d'existència d'un acord que transcendeixi del mer contracte individual, però amb eficàcia personal limitada, atès que només vincula els signants de l'acord.

El recurs a la jurisdicció social que preveu l'article 17 es justifica perquè la configuració jurídica del treballador autònom econòmicament dependent s'ha dissenyat tenint en compte els criteris que de forma reiterada ha establert la jurisprudència de l'esmentada jurisdicció. La jurisprudència ha definit una sèrie de criteris per distingir entre el treball per compte propi i el treball per compte d'altri. La dependència econòmica que la Llei reconeix al treballador autònom econòmicament dependent no ha d'incloure a equívoc: es tracta d'un treballador autònom i aquesta dependència econòmica en cap cas ha d'implicar dependència organitzativa ni alienat. Les qüestions litigioses pròpies del contracte civil o mercantil subscrit entre l'autònom econòmicament dependent i el seu client han d'estar estretament lligades a la pròpia naturalesa de la figura d'aquell, de tal forma que les pretensions lligades al contracte sempre s'han de jutjar en connexió amb el fet de si el treballador autònom és realment econòmicament dependent o no, segons si compleix o no els requisits que estableix la Llei. I aquesta circumstància, nuclear en tot litigi, ha de ser coneguda per la jurisdicció social.

IV

El títol III regula els drets col·lectius de tots els treballadors autònoms, definint la representativitat de les seves associacions conforme als criteris objectius, establerts a l'article 21, i creant el Consell del Treball Autònom com a òrgan consultiu del Govern en matèria socioeconòmica i professional referida al sector de l'article 22.

El títol IV estableix els principis generals en matèria de protecció social, i recull les normes generals sobre afiliació, cotització i acció protectora de la Seguretat Social dels treballadors autònoms. Cal destacar que es reconeix la possibilitat d'establir reduccions o bonificacions en les bases de cotització o en les quotes de la Seguretat Social per a determinats col·lectius de treballadors autònoms,

en atenció a les seves circumstàncies personals o a les característiques professionals de l'activitat exercida. S'entén als treballadors autònoms econòmicament dependents la protecció per les contingències d'accidents de treball i malalties professionals i es reconeix la possibilitat de jubilació anticipada per als treballadors autònoms que exerceixin una activitat tòxica, perillosa o penosa, en les mateixes condicions que preveu per al règim general. Es tracta de mesures que, juntament amb les previstes en les disposicions addicionals, tendeixen a afavorir la convergència del règim especial de treballadors per compte propi o autònoms amb el règim general.

Finalment, el títol V està dedicat al foment i promoció del treball autònom, i estableix mesures dirigides a promoure la cultura emprenedora, a reduir els costos al començament de l'activitat, a impulsar la formació professional i a afavorir el treball autònom mitjançant una política fiscal adequada. Es tracta, doncs, de les línies generals del que han de ser les polítiques actives de foment de l'autoocupació, línies que han de ser materialitzades i desenvolupades en funció de la realitat socioeconòmica.

V

La disposició addicional primera es refereix a la reforma del Text refós de la Llei de procediment laboral. Les modificacions són les estrictament necessàries com a conseqüència de la inclusió de les controvèrsies derivades dels contractes dels treballadors autònoms econòmicament dependents en l'àmbit de la jurisdicció social. En coherència amb això, també s'estableix l'obligatorietat de la conciliació prèvia no només davant el servei administratiu corresponent, sinó també davant l'òrgan que eventualment s'hagi pogut crear mitjançant un acord d'interès professional.

La disposició addicional segona suposa el reconeixement perquè determinats col·lectius o activitats gaudeixin de peculiaritats en matèria de cotització, com a complement de les mesures de foment de l'autoocupació. Es fa un mandat concret per establir reduccions en la cotització dels següents col·lectius de treballadors autònoms: els que exerceixen una activitat per compte propi juntament amb una altra activitat per compte d'altri, de tal manera que la suma de les dues cotitzacions supera la base màxima, els fills de treballadors autònoms de menys de 30 anys que inicien una tasca en l'activitat familiar, i els treballadors autònoms que es dediquin a la venda ambulants o a la venda a domicili.

La disposició addicional tercera recull l'obligació que en el futur tots els treballadors autònoms que no ho hagin fet hagin d'optar per la cobertura de la incapacitat temporal, mesura que afavoreix la convergència amb el règim general, així com la necessitat de portar a terme un estudi sobre les professions o activitats amb més sinistralitat, en les quals els col·lectius d'autònoms afectats han de cobrir les contingències professionals.

La disposició addicional quarta regula la prestació per cessament d'activitat. Recull el compromís del Govern perquè, sempre que estiguin garantits els principis de contributivitat, solidaritat i sostenibilitat financera i això respongui a les necessitats i preferències dels treballadors autònoms, proposi a les Corts Generals la regulació d'un sistema específic de protecció per cessament d'activitat per a aquests, en funció de les seves característiques personals o de la naturalesa de l'activitat exercida.

La disposició addicional cinquena especifica que el que disposen l'apartat 2 de l'article 23, els articles 24 a 26 i el paràgraf c), apartat 2, de l'article 27, així com les disposicions addicionals segona i tercera i la disposició final segona d'aquesta Llei no són aplicables als treballadors per compte propi o autònoms que, en els termes establerts en la disposició addicional quinzena de la Llei

30/1995, de supervisió i ordenació de les assegurances privades, hagin optat o optin en el futur per adscriure's a la mutualitat de previsió social que tingui constituïda el col·legi professional al qual pertanyin i que actuï com a alternativa al règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms.

La disposició addicional sisena estableix la necessitat d'adequació de la norma a les competències autonòmiques relatives a representativitat i registre especial de les associacions professionals d'autònoms en l'àmbit territorial autonòmic.

La disposició addicional setena estableix la possibilitat d'actualitzar les bases de cotització diferenciades, reduccions o bonificacions previstes per a determinats col·lectius de treballadors autònoms en atenció a les seves especials característiques, per mitjà de la Llei de pressupostos generals de l'Estat.

La disposició addicional vuitena assenyala que el Govern ha de plantejar la presència dels treballadors autònoms en el Consell Econòmic i Social, tenint en compte l'evolució del Consell del Treball Autònom en la representació d'aquests i l'informe preceptiu del precitat Consell Econòmic i Social.

La disposició addicional novena determina que en el termini d'un any el Govern presentarà un estudi sobre l'evolució de la mesura de pagament únic de la prestació per desocupació per a l'inici d'activitats per compte propi i la possible ampliació dels percentatges actuals de la capitalització depenent dels resultats d'aquest estudi.

La disposició addicional desena es refereix a l'enquadrament en la Seguretat Social dels familiars del treballador autònom, en què aclareix que els treballadors autònoms poden contractar, com a treballadors per compte d'altri, els fills de menys de trenta anys encara que aquests conviugin amb el treballador autònom i en queda exclosa la cobertura per desocupació d'aquests treballadors.

La disposició addicional onzena suposa que els treballadors autònoms del sector del transport adoptin la referència de l'article 1.3.g) del Text refós de l'Estatut dels treballadors, d'inclusió en l'àmbit subjectiu d'aquesta Llei, i matisa els requisits que en aquest cas s'han de complir per als treballadors autònoms d'aquest sector per a la seva consideració de treballadors autònoms econòmicament dependents.

La disposició addicional dotzena estableix la participació de treballadors autònoms en programes de formació i informació de prevenció de riscos laborals, amb la finalitat de reduir la sinistralitat i evitar l'aparició de malalties professionals en els respectius sectors, per mitjà de les associacions representatives dels treballadors autònoms i les organitzacions sindicals més representatives.

La disposició addicional tretzena introdueix increments en la reducció i la bonificació de la cotització a la Seguretat Social així com els períodes respectius aplicables als nous treballadors inclosos en el règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms que tinguin 30 anys o menys i 35 anys en el cas de treballadores autònomes, i es fa una nova redacció de la disposició addicional trenta-cinquena de la Llei general de la Seguretat Social, text refós aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

La disposició addicional catorzena assenyala un termini d'un any perquè el Govern elabori un estudi sobre els sectors d'activitat que tenen una especial incidència en el col·lectiu de treballadors autònoms.

La disposició addicional quinzena estableix un termini d'un any perquè el Govern presenti un estudi sobre l'actualització de la normativa que regula el règim especial dels treballadors autònoms establerta essencialment en el Decret 2530/1970, de 20 d'agost.

La disposició addicional setzena determina el termini d'un any perquè el Govern realitzi, en col·laboració amb

les entitats més representatives de treballadors autònoms, una campanya de difusió i informació sobre la normativa i les característiques del règim especial del treballador autònom.

La disposició addicional dissetena suposa la determinació reglamentària dels supòsits en què els agents d'assegurances quedarien subjectes al contracte de treballadors autònoms econòmicament dependents, sense afectar en cap cas la relació mercantil d'aquells.

Les disposicions addicionals divuitena i dinovena es refereixen, respectivament, als casos específics de les persones amb discapacitat i dels agents comercials.

De les disposicions transitòries es pot destacar que la transitòria primera estableix un termini de sis mesos per a l'adaptació d'estatuts i reconeixement de la personalitat jurídica de les associacions. La transitòria segona fixa els terminis d'adaptació dels contractes vigents dels treballadors econòmicament dependents amb una especificitat en el termini d'adaptació dels esmentats contractes en la transitòria tercera per als sectors del transport i dels agents d'assegurances.

La disposició final primera estableix el títol competencial que habilita l'Estat per dictar aquesta Llei. En concret la Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.5a, legislació sobre Administració de Justícia, 6a, legislació mercantil i processal, 7a, legislació laboral, 8a, legislació civil i 17a, legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social.

La disposició final segona recull el principi general del Pacte de Toledo d'aconseguir l'equiparació en aportacions, drets i obligacions dels treballadors autònoms amb els treballadors per compte d'altri inclosos en el règim general.

La disposició final tercera habilita el Govern per dictar les disposicions reglamentàries d'execució i desplegament necessàries per a l'aplicació de la Llei.

La disposició final quarta estableix que el Govern ha d'informar anualment les Corts Generals de l'execució de previsions que conté aquesta Llei, incorporant en el dit informe el dictamen dels òrgans consultius.

La disposició final cinquena estableix un termini d'un any per al desplegament reglamentari de la Llei pel que fa al contracte de treball dels treballadors autònoms econòmicament dependents.

La disposició final sisena estableix una «vacatio legis» de tres mesos, termini que es considera adequat per a l'entrada en vigor de la Llei.

TÍTOL I

Àmbit d'aplicació subjectiu

Article 1. *Supòsits inclosos.*

1. Aquesta Llei és aplicable a les persones físiques que realitzin de forma habitual, personal, directa, per compte propi i fora de l'àmbit de direcció i organització d'una altra persona, una activitat econòmica o professional a títol lucratiu, donin ocupació o no a treballadors per compte d'altri.

També és aplicable aquesta Llei a les feines, exercides de forma habitual, per familiars de les persones definides en el paràgraf anterior que no tinguin la condició de treballadors per compte d'altri, conforme al que estableix l'article 1.3.e) del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març.

2. Es declaren expressament compresos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, sempre que compleixin els requisits als quals es refereix l'apartat anterior:

a) Els socis industrials de societats regulars col·lectives i de societats comanditàries.

b) Els comuners de les comunitats de béns i els socis de societats civils irregulars, llevat que la seva activitat es limiti a la mera administració dels béns posats en comú.

c) Els qui exerceixin les funcions de direcció i gerència que comporta el desenvolupament del càrrec de conseller o administrador, o prestin altres serveis per a una societat mercantil capitalista, a títol lucratiu i de forma habitual, personal i directa, quan posseeixin el control efectiu, directe o indirecte d'aquella, en els termes que preveu la disposició addicional vint-i-setena del text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny.

d) Els treballadors autònoms econòmicament dependents als quals es refereix el capítol III del títol II d'aquesta Llei.

e) Qualsevol altra persona que compleixi els requisits que estableix l'article 1.1 d'aquesta Llei.

3. Les incisions a les quals es refereix l'apartat anterior s'entenen sense perjudici de l'aplicació de les seves respectives normes específiques.

4. Aquesta Llei és aplicable als treballadors autònoms estrangers que compleixin els requisits que preveu la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, de drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social.

Article 2. *Supòsits exclosos.*

S'entenen expressament excloses de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei les prestacions de serveis que no compleixin els requisits de l'article 1.1, i en especial:

a) Les relacions de treball per compte d'altri a què es refereix l'article 1.1 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març.

b) L'activitat que es limita purament i simplement al mer exercici del càrrec de conseller o membre dels òrgans d'administració en les empreses que revesteixin la forma jurídica de societat, de conformitat amb el que estableix l'article 1.3.c) del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març.

c) Les relacions laborals de caràcter especial a les quals es refereix l'article 2 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, i disposicions complementàries.

TÍTOL II

Règim professional del treballador autònom

CAPÍTOL I

Fonts del règim professional

Article 3. *Fonts del règim professional.*

1. El règim professional del treballador autònom es regeix per:

a) Les disposicions que preveu aquesta Llei, en el que no s'oposin a les legislacions específiques aplicables a la seva activitat, així com la resta de les normes legals i reglamentàries complementàries que siguin aplicables.

b) La normativa comuna relativa a la contractació civil, mercantil o administrativa reguladora de la corresponent relació jurídica del treballador autònom.

c) Els pactes establerts individualment mitjançant contracte entre el treballador autònom i el client per al

qual exerceixi la seva activitat professional. S'entenen nul·les i sense efectes les clàusules establertes en el contracte individual contràries a les disposicions legals de dret necessari.

d) Els usos i costums locals i professionals.

2. Els acords d'interès professional són, així mateix, font del règim professional dels treballadors autònoms econòmicament dependents.

Tota clàusula del contracte individual d'un treballador autònom econòmicament dependent afiliat a un sindicat o associat a una organització d'autònoms és nul·la quan contravingui el que disposa un acord d'interès professional signat per l'esmentat sindicat o associació que sigui aplicable al treballador per haver prestat el seu consentiment.

3. En virtut del que disposa la disposició final primera del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març, el treball realitzat per compte propi no està sotmès a la legislació laboral, excepte en els aspectes que per precepte legal es disposi expressament.

CAPÍTOL II

Règim professional comú del treballador autònom

Article 4. *Drets professionals.*

1. Els treballadors autònoms tenen dret a l'exercici dels drets fonamentals i llibertats públiques reconeguts en la Constitució espanyola i en els tractats i acords internacionals ratificats per Espanya sobre la matèria.

2. El treballador autònom té els següents drets bàsics individuals, amb el contingut i l'abast que per a cadascun d'ells disposi la seva normativa específica:

a) Dret al treball i a la lliure elecció de professió o ofici.

b) Llibertat d'iniciativa econòmica i dret a la lliure competència.

c) Dret de propietat intel·lectual sobre les seves obres o prestacions protegides.

3. En l'exercici de la seva activitat professional, els treballadors autònoms tenen els següents drets individuals:

a) A la igualtat davant la llei i a no ser discriminats, directament o indirectament, per raó de naixement, origen racial o ètnic, sexe, estat civil, religió, conviccions, discapacitat, edat, orientació sexual, ús d'alguna de les llengües oficials dins d'Espanya o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

b) A no ser discriminat per raons de discapacitat, de conformitat amb el que estableix la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

c) Al respecte de la seva intimitat i a la consideració deguda a la seva dignitat, així com una adequada protecció enfront de la persecució sexual i a la persecució per raó de sexe o per qualsevol altra circumstància o condició personal o social.

d) A la formació i readaptació professionals.

e) A la seva integritat física i a una protecció adequada de la seva seguretat i salut en el treball.

f) A la percepció puntual de la contraprestació econòmica convinguda per l'exercici professional de la seva activitat.

g) A la conciliació de la seva activitat professional amb la vida personal i familiar, amb el dret a suspendre la seva activitat en les situacions de maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs, risc durant la lactància i adopció o acolliment, tant preadoptiu com permanent o simple, de conformitat amb el Codi Civil o les lleis civils de les comunitats autònomes que el regulin, sempre que la seva

durada no sigui inferior a un any, encara que aquests siguin provisionals, en els termes que preveu la legislació de la Seguretat Social.

h) A l'assistència i prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, de conformitat amb la legislació de la Seguretat Social, inclòs el dret a la protecció en les situacions de maternitat, paternitat, risc durant l'embaràs, risc durant la lactància i adopció o acolliment, tant preadoptiu com permanent o simple, de conformitat amb el Codi Civil o les lleis civils de les comunitats autònomes que el regulin, sempre que la seva durada no sigui inferior a un any, encara que aquests siguin provisionals.

i) A l'exercici individual de les accions derivades de la seva activitat professional.

j) A la tutela judicial efectiva dels seus drets professionals, així com l'accés als mitjans extrajudicials de solució de conflictes.

k) Qualsevol altres que derivin dels contractes subscrits per ells.

Article 5. *Deures professionals bàsics.*

Són deures professionals bàsics dels treballadors autònoms els següents:

a) Complir les obligacions derivades dels contractes subscrits per ells, d'acord amb aquests contractes, i amb les conseqüències que, segons la seva naturalesa, siguin conformes a la bona fe, als usos i a la llei.

b) Complir les obligacions en matèria de seguretat i salut laborals que la llei o els contractes que tinguin subscrits els imposin, així com seguir les normes de caràcter col·lectiu derivades del lloc de prestació de serveis.

c) Afiliar-se, comunicar les altes i baixes i cotitzar al règim de la Seguretat Social en els termes que preveu la legislació corresponent.

d) Complir les obligacions fiscals i tributàries establertes legalment.

e) Complir qualsevol altres obligacions derivades de la legislació aplicable.

f) Complir les normes deontològiques aplicables a la professió.

Article 6. *Dret a la no-discriminació i garantia dels drets fonamentals i llibertats públiques.*

1. Els poders públics han de garantir l'efectivitat dels drets fonamentals i llibertats públiques del treballador autònom.

2. Els poders públics i els qui contractin l'activitat professional dels treballadors autònoms queden sotmesos a la prohibició de discriminació, tant directa com indirecta, d'aquests treballadors, pels motius que assenyala l'article 4.3.a) d'aquesta llei. La prohibició de discriminació afecta tant la lliure iniciativa econòmica i la contractació, com les condicions de l'exercici professional.

3. Qualsevol treballador autònom, les associacions que el representin o els sindicats que considerin lesionats els seus drets fonamentals o la concurrència d'un tractament discriminatori poden recollir la tutela del dret davant l'ordre jurisdiccional competent per raó de la matèria, mitjançant un procediment sumari i preferent. Si l'òrgan judicial considera provada la vulneració del dret denunciat, ha de declarar la nul·litat radical i el cessament immediat de la conducta i, quan sigui procedent, la reposició de la situació en el moment anterior a produir-se, així com la reparació de les conseqüències derivades de l'acte.

4. Les clàusules contractuals que vulnerin el dret a la no-discriminació o qualsevol dret fonamental són nul·les i es tenen per no posades. El jutge que declari la invalidesa de les esmentades clàusules ha d'integrar el contracte d'acord amb el que disposa l'article 1258 del Codi

Civil i, si s'escau, ha de determinar la indemnització corresponent pels perjudicis soferts.

5. En relació amb el dret a la igualtat i no-discriminació per raó de sexe, cal atènyer-se al que preveu la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

Article 7. *Forma i durada del contracte.*

1. Els contractes que concertin els treballadors autònoms d'execució de la seva activitat professional es poden formalitzar per escrit o de paraula. Cadascuna de les parts pot exigir de l'altra, en qualsevol moment, la formalització del contracte per escrit.

2. El contracte es pot subscriure per a l'execució d'una obra o un seguit d'obres, o per a la prestació d'un o més serveis i té la durada que les parts acordin.

Article 8. *Prevenició de riscos laborals.*

1. Les administracions públiques competents han d'assumir un paper actiu en relació amb la prevenició de riscos laborals dels treballadors autònoms, per mitjà d'activitats de promoció de la prevenició, assessorament tècnic, vigilància i control del compliment pels treballadors autònoms de la normativa de prevenició de riscos laborals.

2. Les administracions públiques competents han de promoure una formació en prevenició específica i adaptada a les peculiaritats dels treballadors autònoms.

3. Quan en un mateix centre de treball exerceixin activitats treballadors autònoms i treballadors d'una altra o altres empreses, així com quan els treballadors autònoms executin la seva activitat professional en els locals o centres de treball de les empreses per a les quals prestin serveis, són aplicables per a tots ells els deures de cooperació, informació i instrucció que preveuen els apartats 1 i 2 de l'article 24 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenició de riscos laborals.

4. Les empreses que contractin amb treballadors autònoms la realització d'obres o serveis corresponents a la pròpia activitat d'aquelles, i que es duguin a terme en els seus propis centres de treball, han de vigilar que aquests treballadors compleixin la normativa de prevenició de riscos laborals.

5. Quan els treballadors autònoms hagin de treballar amb maquinària, equips, productes, matèries o útils proporcionats per l'empresa per a la qual executen la seva activitat professional, però no realitzin aquesta activitat al centre de treball de tal empresa, aquesta ha d'assumir les obligacions consignades en l'últim paràgraf de l'article 41.1 de la Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenició de riscos laborals.

6. En cas que les empreses incompleixin les obligacions que preveuen els apartats 3 a 5 del present article, han d'assumir les obligacions indemnitzatòries dels danys i perjudicis ocasionats, sempre que hi hagi relació causal directa entre tals incompliments i els perjudicis i danys causats.

La responsabilitat del pagament establerta en el paràgraf anterior, que recau directament sobre l'empresari infractor, ho és amb independència que el treballador autònom s'hagi acollit o no a les prestacions per contingències professionals.

7. El treballador autònom té dret a interrompre la seva activitat i abandonar el lloc de treball quan consideri que l'esmentada activitat té un risc greu i imminent per a la seva vida o salut.

8. Les disposicions que conté el present article s'apliquen sense perjudici de les obligacions legals establertes per als treballadors autònoms amb assalariats al seu càrrec en la seva condició d'empresaris.

Article 9. *Protecció de menors.*

1. Els menors de setze anys no poden executar treball autònom ni activitat professional, ni tan sols per als seus familiars.

2. No obstant el que disposa l'apartat anterior, en el cas de prestacions de serveis en espectacles públics cal atènyer-se al que estableix l'article 6.4 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1995, de 24 de març.

Article 10. *Garanties econòmiques.*

1. Els treballadors autònoms tenen dret a la percepció de la contraprestació econòmica per l'execució del contracte en el temps i la forma convinguts i de conformitat amb el que preveu la Llei 3/2004, de 29 de desembre, que estableix mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials.

2. Quan el treballador autònom executi la seva activitat professional per a un contractista o subcontractista, tindrà acció contra l'empresari principal, fins a l'import del deute que aquest degui a aquell quan l'hi reclami, llevat que es tracti de construccions, reparacions o serveis contractats en el si de la llar familiar.

3. En matèria de garantia del cobrament dels crèdits pel treball personal del treballador autònom cal atènyer-se al que disposen la normativa civil i mercantil sobre privilegis i preferències, així com la Llei 22/2003, de 9 de juliol, concursal, i en tot cas els treballadors autònoms econòmicament dependents queden subjectes a la situació de privilegi general recollida a l'article 91.3 de l'esmentada Llei.

4. El treballador autònom ha de respondre de les seves obligacions amb tots els seus béns presents i futurs, sense perjudici de la inembargabilitat dels béns que estableixen els articles 605, 606 i 607 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.

5. Als efectes de la satisfacció i cobrament dels deutes de naturalesa tributària i qualsevol tipus de deute que sigui objecte de la gestió recaptadora en l'àmbit del Sistema de la Seguretat Social, embargat administrativament un bé immoble, si el treballador autònom acredita fefaentment que es tracta d'un habitatge que constitueix la seva residència habitual, l'execució de l'embargament queda condicionada, en primer lloc, al fet que no resultin coneguts altres béns del deutor suficients susceptibles de realització immediata en el procediment executiu i, en segon lloc, al fet que entre la notificació de la primera diligència d'embargament i la realització material de la subhasta, el concurs o qualsevol altre mitjà administratiu d'alienació passi el termini mínim d'un any. Aquest termini no s'ha d'interrompre ni s'ha de suspendre, en cap cas, en els supòsits d'ampliacions de l'embargament originari o en els casos de pròrroga de les anotacions registrals.

CAPÍTOL III

Règim professional del treballador autònom econòmicament dependent

Article 11. *Concepte i àmbit subjectiu.*

1. Els treballadors autònoms econòmicament dependents als quals es refereix l'article 1.2.d) d'aquesta Llei són els que exerceixen una activitat econòmica o professional a títol lucratiu i de forma habitual, personal, directa i predominant per a una persona física o jurídica, denominada client, del qual depenen econòmicament per percebre d'aquest, almenys, el 75 per cent dels seus ingressos per rendiments de treball i d'activitats econòmiques o professionals.

2. Per a l'exercici de l'activitat econòmica o professional com a treballador autònom econòmicament dependent, aquest ha de complir simultàniament les condicions següents:

a) No tenir a càrrec seu treballadors per compte d'altri ni contractar o subcontractar part o tota l'activitat amb tercers, tant respecte de l'activitat contractada amb el client del qual depèn econòmicament com de les activitats que pugui contractar amb altres clients.

b) No executar la seva activitat de manera indiferenciada amb els treballadors que prestin serveis sota qualsevol modalitat de contractació laboral per compte del client.

c) Disposar d'infraestructura productiva i material propis, necessaris per a l'exercici de l'activitat i independents dels del seu client, quan en l'esmentada activitat siguin rellevants econòmicament.

d) Desenvolupar la seva activitat amb criteris organitzatius propis, sense perjudici de les indicacions tècniques que pugui rebre del seu client.

e) Percebre una contraprestació econòmica en funció del resultat de la seva activitat, d'acord amb el pacte amb el client i assumint-ne el compte i risc.

3. Els titulars d'establiments o locals comercials i industrials i d'oficines i despatxos oberts al públic i els professionals que exerceixin la seva professió conjuntament amb altres en règim societari o sota qualsevol altra forma jurídica admesa en dret no tenen en cap cas la consideració de treballadors autònoms econòmicament dependents.

Article 12. *Contracte.*

1. El contracte per a la realització de l'activitat professional del treballador autònom econòmicament dependent subscrit entre ell i el seu client s'ha de formalitzar sempre per escrit i s'ha de registrar a l'oficina pública corresponent. L'esmentat registre no té caràcter públic.

Per reglament s'han de regular les característiques dels esmentats contractes i del registre en què s'han d'inscriure, així com les condicions perquè els representants legals dels treballadors tinguin accés a la informació dels contractes que la seva empresa subscriu amb treballadors autònoms econòmicament dependents. D'aquesta informació s'exclou, en tot cas, el número del document nacional d'identitat, el domicili, l'estat civil i qualsevol altra dada que, d'acord amb la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, pugui afectar la intimitat personal.

2. El treballador autònom ha de fer constar expressament en el contracte la seva condició de dependent econòmicament respecte del client que el contracti, així com les variacions que es produeixin sobre això. La condició de dependent només es pot tenir respecte d'un únic client.

3. En el supòsit d'un treballador autònom que contracti amb diversos clients la seva activitat professional o la prestació dels seus serveis, quan es produeixi una circumstància sobrevinguda del treballador autònom, la conseqüència del qual derivés en el compliment de les condicions que estableix l'article 11, s'ha de respectar íntegrament el contracte signat entre les dues parts fins que s'extingeixi, llevat que aquestes acordin modificar-lo per actualitzar-lo a les noves condicions que corresponen a un treballador autònom econòmicament dependent.

4. Quan en el contracte no s'hagi fixat una durada o un servei determinat, es presumeix, llevat d'una prova en contra, que el contracte ha estat pactat per temps indefinit.

Article 13. *Acords d'interès professional.*

1. Els acords d'interès professional que preveu l'apartat 2 de l'article 3 d'aquesta Llei, concertats entre les associacions o sindicats que representin els treballadors autònoms econòmicament dependents i les empreses per a les quals executin la seva activitat poden establir les condicions de manera, temps i lloc d'execució de l'esmentada activitat, així com altres condicions generals de contractació. En tot cas, els acords d'interès professional han d'observar els límits i les condicions establerts en la legislació de defensa de la competència.

2. Els acords d'interès professional s'han de concertar per escrit.

3. S'han d'entendre nul·les i sense efectes les clàusules dels acords d'interès professional contràries a disposicions legals de dret necessari.

4. Els acords d'interès professional s'han de pactar a l'empara de les disposicions del Codi Civil. L'eficàcia personal dels esmentats acords s'ha de limitar a les parts signants i, si s'escau, als afiliats a les associacions d'autònoms o sindicats signants que hagin prestat expressament el seu consentiment per fer-ho.

Article 14. *Jornada de l'activitat professional.*

1. El treballador autònom econòmicament dependent té dret a una interrupció de la seva activitat anual de 18 dies hàbils, sense perjudici que l'esmentat règim pugui ser millorat mitjançant un contracte entre les parts o mitjançant acords d'interès professional.

2. Mitjançant un contracte individual o un acord d'interès professional s'ha de determinar el règim de descans setmanal i el corresponent als festius, la quantia màxima de la jornada d'activitat i, en cas que aquesta es computi per mes o any, la seva distribució setmanal.

3. La realització d'activitat per temps superior al pactat contractualment ha de ser voluntària en tot cas, i no pot excedir l'increment màxim establert mitjançant un acord d'interès professional. En absència d'un acord d'interès professional, l'increment no pot excedir el 30 per cent del temps ordinari d'activitat individualment acordat.

4. L'horari d'activitat s'ha de procurar adaptar als efectes de poder conciliar la vida personal, familiar i professional del treballador autònom econòmicament dependent.

5. La treballadora autònoma econòmicament dependent que sigui víctima de la violència de gènere té dret a l'adaptació de l'horari d'activitat per fer efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.

Article 15. *Extinció contractual.*

1. La relació contractual entre les parts s'extingeix per alguna de les circumstàncies següents:

- a) Mutu acord de les parts.
- b) Causes vàlidament consignades en el contracte, llevat que aquestes constitueixin abús de dret manifest.
- c) Mort i jubilació o invalidesa incompatibles amb l'activitat professional, conforme a la corresponent legislació de Seguretat Social.
- d) Desistiment del treballador autònom econòmicament dependent; en aquest cas, cal que consti el preavis estipulat o conforme als usos i costums.
- e) Voluntat del treballador autònom econòmicament dependent, fundada en un incompliment contractual greu de la contrapart.
- f) Voluntat del client per causa justificada; cal que hi hagi el preavis estipulat o conforme als usos i costums.
- g) Per decisió de la treballadora autònoma econòmicament dependent que es vegi obligada a extingir la rela-

ció contractual com a conseqüència de ser víctima de violència de gènere.

h) Qualsevol altra causa legalment establerta.

2. Quan la resolució contractual es produeixi per la voluntat d'una de les parts fundada en un incompliment contractual de l'altra, qui resolgui el contracte té dret a percebre la corresponent indemnització pels danys i perjudicis ocasionats.

3. Quan la resolució del contracte es produeixi per voluntat del client sense causa justificada, el treballador autònom econòmicament dependent té dret a percebre la indemnització que preveu l'apartat anterior.

Si la resolució es produeix per desistiment del treballador autònom econòmicament dependent, i sense perjudici del preavis que preveu el paràgraf d) de l'apartat 1 del present article, el client pot ser indemnitzat quan l'esmentat desistiment li ocasioni un perjudici important que paralitzi o pertorbi el normal exercici de la seva activitat.

4. Quan la part que tingui dret a la indemnització sigui el treballador autònom econòmicament dependent, la quantia de la indemnització serà la fixada en el contracte individual o en l'acord d'interès professional que sigui aplicable. En els casos en què no estiguin regulats, als efectes de determinar la seva quantia s'han de prendre en consideració, entre altres factors, el temps restant previst de durada del contracte, la gravetat de l'incompliment del client, les inversions i despeses anticipades pel treballador autònom econòmicament dependent vinculades a l'execució de l'activitat professional contractada i el termini de preavis atorgat pel client sobre la data d'extinció del contracte.

Article 16. *Interrupcions justificades de l'activitat professional.*

1. Es consideren causes degudament justificades d'interrupció de l'activitat per part del treballador econòmicament dependent les fundades en:

- a) Mutu acord de les parts.
- b) La necessitat d'atendre responsabilitats familiars urgents, sobrevingudes i imprevisibles.
- c) El risc greu i imminent per a la vida o salut del treballador autònom, segons el que preveu l'apartat 7 de l'article 8 d'aquesta Llei.
- d) Incapacitat temporal, maternitat o paternitat.
- e) La situació de violència de gènere, perquè la treballadora autònoma econòmicament dependent faci efectiva la seva protecció o el seu dret a l'assistència social integral.
- f) Força major.

2. Mitjançant un contracte o acord d'interès professional es poden fixar altres causes d'interrupció justificada de l'activitat professional.

3. Les causes d'interrupció de l'activitat que preveuen els apartats anteriors no poden fonamentar l'extinció contractual per voluntat del client que preveu la lletra f) de l'apartat 1 de l'article anterior, tot això sense perjudici d'altres efectes que per als supòsits esmentats puguin acordar les parts. Si el client donés per extingit el contracte, tal circumstància es consideraria com una falta de justificació als efectes del que disposa l'apartat 3 de l'article anterior.

No obstant això, quan en els supòsits que preveuen les lletres d) i f) de l'apartat 1 la interrupció ocasioni un perjudici important al client que paralitzi o pertorbi el normal desenvolupament de la seva activitat, es pot considerar justificada l'extinció del contracte, als efectes del que disposa la lletra f) de l'apartat 1 de l'article anterior.

Article 17. Competència jurisdiccional.

1. Els òrgans jurisdiccional de l'ordre social són els competents per conèixer les pretensions derivades del contracte subscrit entre un treballador autònom econòmicament dependent i el seu client.

2. Els òrgans jurisdiccional de l'ordre social són també els competents per conèixer de totes les qüestions derivades de l'aplicació i la interpretació dels acords d'interès professional, sense perjudici del que disposa la legislació de defensa de la competència.

Article 18. Procediments no jurisdiccional de solució de conflictes.

1. És requisit previ per a la tramitació d'accions judicials en relació amb el règim professional dels treballadors autònoms econòmicament dependents l'intent de conciliació o mediació davant l'òrgan administratiu que assumeixi aquestes funcions. No obstant això, a aquests efectes, els acords d'interès professional als quals es refereix l'article 13 d'aquesta Llei poden instituir òrgans específics de solució de conflictes.

2. Els procediments no jurisdiccional de solució de conflictes estan basats en els principis de gratuïtat, celeritat, agilitat i efectivitat.

3. El que s'acordi en avinença té força executiva entre les parts interventores, sense necessitat de ratificació davant l'òrgan judicial, i es pot portar a efecte pel tràmit d'execució de sentències.

4. Les parts també poden sotmetre les seves discrepàncies a un arbitratge voluntari. S'entenen equiparats a les sentències fermes els laudes arbitrals igualment fermes dictats a aquest efecte. El procediment arbitral se sotmet al pacte entre les parts o al règim que si s'escau es pugui establir mitjançant un acord d'interès professional, i s'entén aplicable, si no n'hi ha, la regulació que contenen la Llei 60/2003, de 23 de desembre, d'arbitratge, la Llei 16/1987, de 30 de juliol, d'ordenació de transports terrestres o qualsevol altra normativa específica o sectorial.

TÍTOL III

Drets col·lectius del treballador autònom

Article 19. Drets col·lectius bàsics.

1. Els treballadors autònoms són titulars dels drets a:

a) Afiliar-se al sindicat o associació empresarial de la seva elecció, en els termes que estableix la legislació corresponent.

b) Afiliar-se i fundar associacions professionals específiques de treballadors autònoms sense autorització prèvia.

c) Exercir l'activitat col·lectiva de defensa dels seus interessos professionals.

2. Les associacions de treballadors autònoms són titulars dels drets de caràcter col·lectiu a:

a) Constituir federacions, confederacions o unions, amb el compliment previ dels requisits exigits per a la constitució d'associacions, amb acord exprés dels seus òrgans competents. Així mateix, poden establir els vincles que considerin oportuns amb organitzacions sindicals i associacions empresarials.

b) Concertar acords d'interès professional per als treballadors autònoms econòmicament dependents afiliats en els termes que preveu l'article 13 d'aquesta Llei.

c) Exercir la defensa i tutela col·lectiva dels interessos professionals dels treballadors autònoms.

d) Participar en els sistemes no jurisdiccional de solució de les controvèrsies col·lectives dels treballadors autònoms quan estigui previst en els acords d'interès professional.

3. Les associacions representatives de treballadors autònoms també són titulars de les facultats que estableix l'article 21.5 d'aquesta Llei.

4. Sense perjudici de les facultats que corresponen als sindicats en l'exercici del dret a la llibertat sindical, aquests gaudeixen, a més, de tots els drets de l'apartat 2 d'aquest article respecte dels seus treballadors autònoms afiliats.

Article 20. Dret d'associació professional dels treballadors autònoms.

1. Les associacions professionals de treballadors autònoms s'han de constituir i regir pel que preveu la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació i les seves normes de desplegament, amb les especialitats que preveu aquesta Llei.

2. Aquestes associacions, en la denominació i els estatuts de les quals es fa referència en la seva especialitat subjectiva i d'objectius, tenen per finalitat la defensa dels interessos professionals dels treballadors autònoms i funcions complementàries, i poden desenvolupar totes les activitats lícites que estiguin encaminades a aquesta finalitat. En cap cas poden tenir ànim de lucre. Gaudeixen d'autonomia davant de les administracions públiques, així com davant de qualssevol altres subjectes públics o privats.

3. Amb independència del que preveu l'article 10 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació, les associacions professionals de treballadors autònoms s'han d'inscriure i dipositar els seus estatuts en el registre especial de l'oficina pública establerta a l'efecte al Ministeri de Treball i Afers Socials o de la corresponent Comunitat Autònoma, on l'associació exerceix principalment la seva activitat. Aquest registre és específic i diferenciat del de qualssevol altres organitzacions sindicals, empresarials o d'una altra naturalesa que puguin ser objecte de registre per aquesta oficina pública.

4. Aquestes associacions poden ser declarades d'utilitat pública de conformitat amb el que preveuen els articles 32 a 36 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació.

5. Aquestes associacions professionals només poden ser suspeses o dissoltes mitjançant una resolució ferma de l'autoritat judicial fundada en incompliment greu de les lleis.

Article 21. Determinació de la representativitat de les associacions de treballadors autònoms.

1. Sense perjudici de la representació que tenen dels seus afiliats i als efectes del que preveuen aquest article i el següent, tenen la consideració d'associacions professionals representatives dels treballadors autònoms les associacions que, inscrites en el registre especial establert a aquest efecte, demostrin una suficient implantació en l'àmbit territorial en el qual actuïn. La implantació s'ha d'acreditar a través de criteris objectius dels quals es pugui deduir la representativitat de l'associació, entre aquests el grau d'afiliació de treballadors autònoms a l'associació, el nombre d'associacions amb les quals s'hagin signat convenis o acords de representació o d'una altra naturalesa, els recursos humans i materials, els acords d'interès professional en els quals hagin participat, la presència de seus permanents en el seu àmbit d'actuació i qualssevol altres criteris de naturalesa similar

i de caràcter objectiu. Aquests criteris s'han de desenvolupar mitjançant una norma reglamentària.

2. La condició d'associació representativa en l'àmbit estatal ha de ser declarada per un Consell format per funcionaris de l'Administració General de l'Estat i per experts de reconegut prestigi, imparcials i independents. Per reglament s'ha de determinar la composició de l'esmentat Consell, que en tot cas ha d'estar integrat per un nombre senar de membres, no superior a cinc, així com les seves funcions i procediment de funcionament.

3. Les resolucions dictades pel Consell a què es refereix l'apartat anterior són directament recurribles davant la jurisdicció contenciosa administrativa.

4. La capacitat representativa reconeguda en aquest article a les associacions de treballadors autònoms es pot exercir en l'àmbit d'actuació territorial de la corresponent associació.

5. Les associacions representatives dels treballadors autònoms i les organitzacions sindicals més representatives, de conformitat amb els articles 6 i 7 de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical, gaudeixen d'una posició jurídica singular, que els atorga capacitat jurídica per actuar en representació dels treballadors autònoms per:

a) Tenir representació institucional davant les administracions públiques o altres entitats o organismes de caràcter estatal o de Comunitat Autònoma que la tinguin prevista.

b) Ser consultades quan les administracions públiques dissenyin les polítiques públiques que incideixin sobre el treball autònom.

c) Gestionar programes públics dirigits als treballadors autònoms en els termes previstos legalment.

d) Qualsevol altra funció que s'estableixi legalment o per reglament.

Article 22. *Consell del Treball Autònom.*

1. El Consell del Treball Autònom es constitueix, a l'empara del que disposa l'article 42 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació, com un òrgan consultiu del Govern en matèria socioeconòmica i professional del treball autònom.

2. Són funcions del Consell:

a) Emetre el seu parer amb caràcter facultatiu sobre:

1r Els avantprojectes de lleis o projectes de reials decrets que incideixin sobre el treball autònom. En el supòsit que es produeixin modificacions que puguin afectar l'Estatut de Treball Autònom, l'informe té caràcter preceptiu.

2n El disseny de les polítiques públiques de caràcter estatal en matèria de treball autònom.

3r Qualsevol altres assumptes que se sotmetin a consulta del Consell pel Govern de la Nació o els seus membres.

b) Elaborar, a sol·licitud del Govern de la Nació o dels seus membres, o per iniciativa pròpia, estudis o informes relacionats amb l'àmbit de les seves competències.

c) Elaborar el seu reglament de funcionament intern.

d) Qualsevol altres competències que li siguin atribuïdes legalment o per reglament.

3. El Consell del Treball Autònom està compost per representants de les associacions professionals de treballadors autònoms representatives l'àmbit d'actuació de les quals sigui intersectorial i estatal, per les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i per representants de l'Administració General de l'Estat, de les

comunitats autònomes i de l'associació d'entitats locals més representativa en l'àmbit estatal.

Si es constitueixen consells del treball autònom d'àmbit autonòmic, ha de formar part del Consell del Treball Autònom un representant designat per cadascun dels consells autonòmics existents.

4. La Presidència del Consell correspon al secretari general d'Ocupació i, per delegació, al director general de l'Economia Social, del Treball Autònom i del Fons Social Europeu.

5. Els crèdits necessaris per al seu funcionament s'han de consignar en els pressupostos del Ministeri de Treball i Afers Socials.

6. Per reglament s'ha de desenvolupar la composició i el règim de funcionament del Consell.

7. Les comunitats autònomes poden constituir, en el seu àmbit territorial, consells consultius en matèria socioeconòmica i professional del treball autònom. Així mateix, poden regular la composició i el funcionament d'aquests.

TÍTOL IV

Protecció social del treballador autònom

Article 23. *El dret a la Seguretat Social.*

1. De conformitat amb l'article 41 de la Constitució, les persones que exerceixin una activitat professional o econòmica per compte propi o autònom tenen dret al manteniment d'un règim públic de Seguretat Social que els garanteixi l'assistència i les prestacions socials suficients davant situacions de necessitat. Les prestacions complementàries són lliures.

2. La protecció dels treballadors per compte propi o autònoms s'ha d'instrumentar a través d'un únic règim, que es denominarà règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms, sense perjudici que alguns col·lectius específics de treballadors autònoms, per raó de la seva pertinença a un determinat sector econòmic, estiguin enquadrats en altres règims de la Seguretat Social.

Article 24. *Afiliació a la Seguretat Social.*

L'afiliació al Sistema de la Seguretat Social és obligatòria per als treballadors autònoms o per compte propi, i única per a la seva vida professional, sense perjudici de les altes i baixes en els diferents règims que integren el Sistema de la Seguretat Social, així com de les altres variacions que es puguin produir amb posterioritat a l'afiliació.

Article 25. *Cotització a la Seguretat Social.*

1. La cotització és obligatòria en el règim especial de Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms en els termes que preveuen l'article 15 del text refós de la Llei general de la Seguretat Social aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, i altres disposicions de desplegament.

2. La Llei pot establir bases de cotització diferenciades per als treballadors autònoms econòmicament dependents.

3. La Llei pot establir reduccions o bonificacions en les bases de cotització o en les quotes de Seguretat Social per a determinats col·lectius de treballadors autònoms en atenció a les seves característiques personals o a les característiques professionals de l'activitat exercida.

Article 26. Acció protectora.

1. L'acció protectora del règim especial de Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms, en els termes i conforme a les condicions legalment previstes, comprèn, en tot cas:

a) L'assistència sanitària en els casos de maternitat, malaltia comuna o professional i accidents, siguin o no de treball.

b) Les prestacions econòmiques en les situacions d'incapacitat temporal, risc durant l'embaràs, maternitat, paternitat, risc durant la lactància, incapacitat permanent, jubilació, mort i supervivència i familiars per fill a càrrec.

2. Les prestacions de serveis socials són les establertes legalment i en tot cas comprenen les prestacions en matèria de reeducació, de rehabilitació de persones amb discapacitat, d'assistència a la tercera edat i de recuperació professional.

3. Els treballadors autònoms econòmicament dependents han d'incorporar obligatòriament, dins de l'àmbit de l'acció protectora de la Seguretat Social, la cobertura de la incapacitat temporal i dels accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social.

Als efectes d'aquesta cobertura, s'entén per accident de treball tota lesió corporal del treballador autònom econòmicament dependent que pateixi amb ocasió o per conseqüència de l'activitat professional, i es considera també accident de treball el que pateixi el treballador en anar o tornar del lloc de la prestació de l'activitat, o per causa o conseqüència d'aquesta. Llevat de prova en contra, es presumeix que l'accident no té relació amb el treball quan hagi ocorregut fora de l'exercici de l'activitat professional de què es tracti.

4. Els poders públics han de promoure polítiques que incentivin la continuïtat en l'exercici de la professió, treball o activitat econòmica dels treballadors per compte propi, una vegada complerta l'edat ordinària de jubilació. No obstant això, en atenció a la naturalesa tòxica, perillosa o penosa de l'activitat exercida, i en els termes que per reglament s'estableixin, els treballadors autònoms afectats que compleixin les condicions establertes per causar dret a la pensió de jubilació, amb excepció de la relativa a l'edat, poden accedir a la jubilació anticipada, en els mateixos supòsits i col·lectius per als quals estigui establert l'esmentat dret respecte dels treballadors per compte d'altri.

En aquest sentit, els treballadors autònoms amb discapacitat s'entenen inclosos en les mateixes condicions que els treballadors per compte d'altri.

5. L'acció protectora del règim públic de Seguretat Social dels treballadors autònoms tendeix a convergir en aportacions, drets i prestacions amb l'existent per als treballadors per compte d'altri en el règim general de la Seguretat Social.

TÍTOL V**Foment i promoció del treball autònom****Article 27. Política de foment del treball autònom.**

1. Els poders públics, en l'àmbit de les seves respectives competències, han d'adoptar polítiques de foment del treball autònom dirigides a l'establiment i desenvolupament d'iniciatives econòmiques i professionals per compte propi.

2. Aquestes polítiques s'han de materialitzar, en particular, en mesures adreçades a:

a) Remoure els obstacles que impedeixin l'inici i desenvolupament d'una activitat econòmica o professional per compte propi.

b) Facilitar i recolzar les diverses iniciatives de treball autònom.

c) Establir exempcions, reduccions o bonificacions en les cotitzacions a la Seguretat Social.

d) Promoure l'esperit i la cultura emprenedora.

e) Fomentar la formació i readaptació professionals.

f) Proporcionar la informació i assessorament tècnic necessari.

g) Facilitar l'accés als processos d'innovació tecnològica i organitzativa, de manera que es millori la productivitat del treball o servei realitzat.

h) Crear un entorn que fomenti el desenvolupament de les iniciatives econòmiques i professionals en el marc del treball autònom.

i) Donar suport als emprenedors en l'àmbit d'activitats innovadores vinculades amb els nous jaciments d'ocupació, de noves tecnologies o d'activitats d'interès públic, econòmic o social.

3. L'elaboració d'aquesta política de foment del treball autònom ha de tendir a aconseguir l'efectivitat de la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i ha de prestar especial atenció als col·lectius de persones desafavorides o no prou representades, entre les quals les persones amb discapacitat ocupen un lloc preferent.

Article 28. Formació professional i assessorament tècnic.

1. El foment del treball autònom s'ha de dirigir especialment a integrar dins del sistema educatiu i, en particular, del sistema de formació professional la promoció del treball autònom, a propiciar la formació i readaptació professionals dels treballadors autònoms, facilitant el seu accés als programes de formació professional, que s'han d'orientar a la millora de la seva capacitat professional i al desenvolupament de la seva capacitat gerencial.

2. El foment del treball autònom també ha d'atendre les necessitats d'informació i assessorament tècnic per a la seva creació, consolidació i renovació, promovent, a aquests efectes, les fórmules de comunicació i cooperació entre autònoms.

Article 29. Suport financer a les iniciatives econòmiques.

1. Els poders públics, en l'àmbit de les seves respectives competències i en el marc dels compromisos assumits en la Unió Europea, han d'adoptar programes d'ajuda financera a les iniciatives econòmiques de les persones emprenedores.

2. L'elaboració d'aquests programes ha d'atendre la necessitat de tutela dels col·lectius amb especials dificultats d'accés al mercat de treball, la garantia de la viabilitat futura dels projectes beneficiaris, així com l'exigència d'avaluació dels efectes de les ajudes econòmiques sobre els objectius proposats.

3. Els poders públics han d'afavorir mitjançant una política fiscal adequada la promoció del treball autònom.

Disposició addicional primera. *Modificació del Text refós de la Llei de procediment laboral, aprovat pel Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril.*

El Text refós de la Llei de procediment laboral aprovat pel Reial decret legislatiu 2/1995, de 7 d'abril, queda modificat de la manera següent:

U. La lletra p) de l'article 2 queda redactada de la manera següent:

«p) en relació amb el règim professional, tant en el seu vessant individual com col·lectiu, dels treballadors autònoms econòmicament dependents als quals es refereix la Llei de l'Estatut del treball autònom.»

Dos. S'introdueix una nova lletra q) a l'article 2 amb el contingut següent:

«q) respecte de qualssevol altres qüestions que els siguin atribuïdes per normes amb rang de Llei.»

Tres. Es modifica l'apartat 2 de l'article 16, que queda redactat de la manera següent:

«2. Tenen capacitat processal els treballadors més grans de setze anys i de menys de divuit respecte dels drets i interessos legítims derivats dels seus contractes de treball i de la relació de Seguretat Social quan legalment no necessitin per a la formalització dels esmentats contractes autorització dels seus pares, tutors o de la persona o institució que els tingui al seu càrrec, o hagin obtingut autorització per subscriure contractes amb els seus pares, tutors o persona o institució que els tingui a càrrec seu conforme a la legislació laboral o la legislació civil o mercantil respectivament. Igualment tenen capacitat processal els treballadors autònoms econòmicament dependents de més de setze anys.»

Quatre. S'afegeix un apartat 3 a l'article 17 que queda redactat de la manera següent:

«3. Les organitzacions de treballadors autònoms tenen legitimació per a la defensa dels acords d'interès professional signats per aquestes organitzacions.»

Cinc. Es fa una nova redacció a l'article 63 que queda redactat de la manera següent:

«Article 63. És requisit previ per a la tramitació del procés l'intent de conciliació davant el servei administratiu corresponent o davant l'òrgan que assumeixi aquestes funcions que es pot constituir mitjançant els acords interprofessionals o els convenis col·lectius als quals es refereix l'article 83 del text refós de la Llei de l'Estatut dels treballadors, així com els acords d'interès professional als quals es refereix l'article 13 de la Llei de l'Estatut del treball autònom.»

Disposició addicional segona. *Reduccions i bonificacions en les cotitzacions.*

1. La Llei estableix reduccions i bonificacions en la cotització a la Seguretat Social a favor dels següents col·lectius de treballadors autònoms:

- a) Els qui en funció d'una altra activitat realitzada cotitzin, sumant les bases de cotització, per damunt de la base màxima del règim general de la Seguretat Social.
- b) Les persones amb discapacitat que facin un treball autònom.
- c) Els treballadors autònoms que es dediquin a l'activitat de venda ambulants o a la venda a domicili.
- d) Els col·lectius que es determinin legalment o per reglament.

2. Les administracions públiques competents poden subscriure convenis amb la Seguretat Social per tal de propiciar la reducció de les cotitzacions de les persones que, en règim d'autonomia, es dediquin a activitats artesanals o artístiques.

Disposició addicional tercera. *Cobertura de la incapacitat temporal i de les contingències professionals en el règim de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònom.*

1. A partir del dia primer de gener de l'exercici següent a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els treballadors per compte propi o autònoms que no hagin optat per donar cobertura a les prestacions d'incapacitat temporal han de portar-ho a terme de forma obligatòria, sempre que no tinguin dret a l'esmentada prestació per raó de l'activitat realitzada en un altre règim de la Seguretat Social.

De la mateixa manera, l'anterior data s'ha de prendre per a l'entrada en vigor de l'obligatorietat de cotització establerta en el punt 3 de l'article 26 d'aquesta Llei.

2. El Govern determina les activitats professionals exercides per treballadors autònoms que presenten un risc de sinistralitat més gran en les quals és obligatòria la cobertura de les contingències d'accidents de treball i malalties professionals de la Seguretat Social. En aquests supòsits, és aplicable el que preveu l'apartat 3 de l'article 26.

3. El que disposen els apartats anteriors no és aplicable als treballadors per compte propi agraris, incorporats al «Sistema especial de treballadors agraris per compte propi», per a qui la cobertura de la incapacitat temporal i de les contingències professionals continuen sent de cobertura voluntària.

Disposició addicional quarta. *Prestació per cessament d'activitat.*

El Govern, sempre que estiguin garantits els principis de contributivitat, solidaritat i sostenibilitat financera i això respongui a les necessitats i preferències dels treballadors autònoms, ha de proposar a les Corts Generals la regulació d'un sistema específic de protecció per cessament d'activitat per a aquests, en funció de les seves característiques personals o de la naturalesa de l'activitat exercida.

L'articulació de la prestació per cessament d'activitat s'ha de fer de tal forma que, en els supòsits en què s'hagi d'aplicar en edats pròximes a la legal de jubilació, la seva aplicació garanteixi, en combinació amb les mesures d'anticipació de l'edat de jubilació en circumstàncies concretes que preveu la Llei general de la Seguretat Social, que el nivell de protecció dispensat sigui el mateix, en supòsits equivalents de carrera de cotització, esforç contributiu i causalitat, que el dels treballadors per compte d'altri, sense que això pugui implicar costos addicionals en el nivell no contributiu.

Les administracions públiques poden, per raons de política econòmica degudament justificades, cofinançar plans de cessament d'activitat dirigits a col·lectius o sectors econòmics concrets.

Disposició addicional cinquena. *Professionals incorporats a mutualitats de previsió social alternatives.*

El que disposen l'apartat 2 de l'article 23, els articles 24 a 26 i el paràgraf c), apartat 2, de l'article 27, així com les disposicions addicionals segona i tercera i la disposició final segona d'aquesta Llei no són aplicables als treballadors per compte propi o autònoms que, en els termes que estableix la disposició addicional quinzena de la Llei 30/1995, de supervisió i ordenació de les assegurances privades, hagin optat o optin en el futur per adscriure's a la mutualitat de previsió social que tingui constituïda el col·legi professional al qual pertanyin i que actuï com a alternativa al règim especial de la Seguretat Social dels treballadors per compte propi o autònoms.

Disposició addicional sisena. *Comunitats autònomes.*

Als efectes del que preveu l'article 21.5 d'aquesta Llei, les comunitats autònomes han de determinar la representativitat de les associacions de treballadors autònoms d'acord amb els criteris als quals es refereix l'article 21.1 de la Llei i han de crear, en el seu àmbit territorial, el registre especial segons el que disposa l'article 20.3 d'aquesta Llei.

Disposició addicional setena. *Actualització de cotitzacions.*

La Llei de pressupostos generals de l'Estat pot establir les bases de cotització diferenciades, reduccions o bonificacions a les quals es refereixen l'article 25 i la disposició addicional segona d'aquesta Llei.

Disposició addicional vuitena. *Participació dels treballadors autònoms en el Consell Econòmic i Social.*

El Govern ha de plantejar la presència dels treballadors autònoms en el Consell Econòmic i Social tenint en compte:

1. L'evolució del Consell del Treball Autònom en la representació dels treballadors.
2. L'informe preceptiu del Consell Econòmic i Social sobre la composició d'aquest que s'ha de realitzar en el menor termini de temps possible.

Disposició addicional novena. *Pagament únic de la prestació per desocupació.*

El Govern, en el termini d'un any, elaborarà un estudi sobre l'evolució de la mesura de pagament únic de la prestació per desocupació per a l'inici d'activitats per compte propi si el resultat és favorable quant a creació de llocs de treball autònom, ampliarà els percentatges actuals de la capitalització de la prestació de desocupació destinats a finançar la inversió.

Disposició addicional desena. *Enquadrament en la Seguretat Social dels familiars del treballador autònom.*

Els treballadors autònoms poden contractar, com a treballadors per compte d'altri, els fills de menys de trenta anys, encara que convisquin amb ell. En aquest cas, de l'àmbit de l'acció protectora dispensada als familiars contractats queda exclosa la cobertura per desocupació.

Disposició addicional onzena. *Treballadors autònoms del sector del transport.*

De conformitat amb el que disposa l'article 1.3.g) del Text refós de l'Estatut dels treballadors, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 24 de març, es consideren incloses en l'àmbit regulat per aquesta Llei les persones prestadores del servei del transport a l'empara d'autoritacions administratives de les quals siguin titulars, realitzada mitjançant el corresponent preu amb vehicles comercials de servei públic la propietat o poder directe de disposició dels quals tinguin, encara que els esmentats serveis es realitzin de forma continuada per a un mateix carregador o comercialitzador.

En aquest cas, són treballadors autònoms econòmicament dependents als quals es refereix l'article 1.2.d) d'aquesta Llei els que compleixin el que disposa l'article 11.1 i 11.2.a) d'aquesta Llei.

Disposició addicional dotzena. *Participació de treballadors autònoms en programes de formació i informació de prevenció de riscos laborals.*

Amb la finalitat de reduir la sinistralitat i evitar l'aparició de malalties professionals en els respectius sectors, les associacions representatives dels treballadors autònoms i les organitzacions sindicals més representatives poden realitzar programes permanents d'informació i formació corresponents a l'esmentat col·lectiu, promoguts per les administracions públiques competents en matèria de prevenció de riscos laborals i de reparació de les conseqüències dels accidents de treball i les malalties professionals.

Disposició addicional tretzena. *Adaptació de la Llei general de la Seguretat Social.*

L'apartat 1 de la disposició addicional trenta-cinquena del Text refós de la Llei general de la Seguretat Social, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1994, de 20 de juny, introduïda per l'article 5 de la Llei 36/2003, d'11 de desembre, i modificada per la disposició addicional quaranta-quatre.tres de la Llei 2/2004, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2005, queda modificat de la manera següent:

On diu: «a partir de l'1 de gener de 2005».

Ha de dir: «a partir de l'entrada en vigor de l'Estatut del treball autònom».

On diu: «25 per 100».

Ha de dir: «30 per 100».

On diu: «durant els 12 mesos immediatament...».

Ha de dir: «durant els 15 mesos immediatament...».

On diu: «en els 12 mesos següents...».

Ha de dir: «en els 15 mesos següents...».

Disposició addicional catorzena. *Estudi sectorial del treball autònom.*

El Govern elaborarà, en el termini d'un any, un estudi sobre els sectors d'activitat que tenen una especial incidència en el col·lectiu de treballadors autònoms, que inclogui, entre d'altres, els aspectes següents:

1. Els efectes que tenen les especificitats pròpies de cada sector en les condicions del treball (retributives, conciliació familiar, protecció social, etc.) que realitza el treballador autònom.

2. Un diagnòstic sobre els sectors en reconversió o sotmesos a processos de modernització que tenen una afectació més gran en l'activitat exercida per treballadors autònoms.

3. Una anàlisi sobre la necessitat d'incentivar el cessament anticipat de treballadors autònoms en determinats sectors.

Disposició addicional quinzena. *Adaptació del règim especial dels treballadors autònoms.*

En el termini d'un any, el Govern presentarà un estudi sobre l'actualització de la normativa que regula el règim especial dels treballadors autònoms establerta essencialment en el Decret 2530/1970, de 20 d'agost, parcialment derogat, a les necessitats i exigències actuals del col·lectiu dels treballadors autònoms. Aquest estudi preveu les mesures necessàries per fixar la convergència en les aportacions i drets dels treballadors autònoms, en relació amb els establerts pels treballadors per compte d'altri inclosos en el règim general de la Seguretat Social.

Disposició addicional setzena. *Campanya de difusió del règim especial dels treballadors autònoms.*

En el termini d'un any, el Govern realitzarà, en col·laboració amb les entitats més representatives de treballadors autònoms, una campanya de difusió i informació sobre la normativa i les característiques del règim especial del treballador autònom.

Disposició addicional dissetena. *Contractes de treballadors autònoms econòmicament dependents en el sector dels agents d'assegurances.*

Els contractes subscrits pels agents d'assegurances que compleixin les condicions que estableix el capítol tercer d'aquesta Llei i els supòsits en què els esmentats agents hi quedarien subjectes s'ha de determinar per reglament sense afectar, en cap cas, la seva relació mercantil.

Disposició addicional divuitena. *Persones amb discapacitat.*

Als efectes d'aquesta Llei, tenen la consideració de persones amb discapacitat les incloses en el número 2 de l'article 1 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

Disposició addicional dinovena. *Agents comercials.*

En els supòsits d'agents comercials que, actuant com a intermediaris independents, s'encarreguin de manera continuada o estable i a canvi de remuneració de promoure actes o operacions de comerç per compte d'altri, o a promoure'ls i conclou-re'ls per compte i en nom aliens, als efectes de ser considerats treballadors autònoms econòmicament dependents, no els és aplicable el requisit d'assumir el compte i risc d'aquestes operacions, que preveu l'article 11, apartat 2, lletra e).

Disposició transitòria primera. *Adaptació d'estatuts i reconeixement de la personalitat jurídica de les associacions.*

Les associacions professionals de treballadors autònoms constituïdes en aplicació de la legislació anterior i que gaudeixin de personalitat jurídica a l'entrada en vigor d'aquesta Llei conserven el seu reconeixement a tots els efectes, i queden automàticament convalidades.

En el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei han d'adaptar els seus estatuts al que la Llei preveu, així com a inscriure's en el registre previst a l'oficina pública establerta a l'efecte.

Disposició transitòria segona. *Adaptació dels contractes vigents dels treballadors autònoms econòmicament dependents.*

Els contractes subscrits amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei entre el treballador autònom econòmicament dependent i el client s'han d'adaptar a les previsions que conté la Llei dins el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor de les disposicions reglamentàries que es dictin en el seu desplegament, llevat que en l'esmentat període alguna de les parts opti per rescindir el contracte.

El treballador autònom en qui es doni la circumstància de ser econòmicament dependent, ha de comunicar-ho al client respecte al qual adquireixi aquesta condició, en el

termini de tres mesos des de l'entrada en vigor de les esmentades disposicions reglamentàries.

Disposició transitòria tercera. *Adaptació dels contractes vigents dels treballadors autònoms econòmicament dependents en el sector del transport i el sector dels agents d'assegurances.*

Els contractes subscrits amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei entre el treballador autònom econòmicament dependent i el client als quals es refereix la disposició addicional onzena i els contractes subscrits pels agents d'assegurances a què els sigui aplicable el capítol tercer d'aquesta Llei s'han d'adaptar a les previsions que conté dins el termini de divuit mesos des de l'entrada en vigor de les disposicions reglamentàries que es dictin en el seu desplegament, llevat que en l'esmentat període alguna de les parts opti per rescindir el contracte.

El treballador autònom en el qual es doni la circumstància de ser econòmicament dependent en el supòsit al qual es refereix la disposició addicional onzena i en el supòsit de l'agent d'assegurances ha de comunicar-ho al client respecte al qual adquireixi aquesta condició, en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queden derogades totes les disposicions que s'oposin a aquesta Llei.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat de conformitat amb l'article 149.1.5a, 6a, 7a, 8a i 17a de la Constitució.

Disposició final segona. *Desplegament de drets en matèria de protecció social.*

Amb caràcter progressiu es portaran a terme les mesures necessàries perquè, d'acord amb els principis que inspiren aquesta Llei, s'aconsegueixi la convergència en aportacions i drets dels treballadors autònoms en relació amb els establerts per als treballadors per compte d'altri inclosos en el règim general de la Seguretat Social.

Disposició final tercera. *Habilitació al Govern.*

Es faculta el Govern per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i el desplegament d'aquesta Llei en l'àmbit de les seves competències.

Disposició final quarta. *Informe anual.*

1. El Govern ha d'informar les Corts Generals anualment de l'execució de previsions que conté aquesta Llei.
2. El dit informe ha d'incorporar el dictamen dels òrgans consultius.

Disposició final cinquena. *Desplegament reglamentari dels contractes del treballador autònom econòmicament dependent.*

En el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei es desplegarà per reglament el que preveu l'article 12, apartat 1, paràgraf segon.

Disposició final sisena. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor al cap de tres mesos de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 11 de juliol de 2007.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,

JOSÉ LUIS RODRÍGUEZ ZAPATERO

13410 *LLEI 21/2007, d'11 de juliol, per la qual es modifiquen el text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2004, de 29 d'octubre, i el text refós de la Llei d'ordenació i supervisió de les assegurances privades, aprovat pel Real decret legislatiu 6/2004, de 29 d'octubre. («BOE» 166, de 12-7-2007.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I

Mitjançant aquesta Llei es modifica el Text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor, aprovat pel Reial decret legislatiu 8/2004, de 29 d'octubre, a fi d'incorporar al dret intern la Directiva 2005/14/CE del Parlament Europeu i del Consell, d'11 de maig de 2005, per la qual es modifiquen les directives 72/166/CEE, 84/5/CEE, 88/357/CEE i 90/232/CEE del Consell, i la Directiva 2000/26/CE del Parlament Europeu i del Consell, relatives a l'assegurança de responsabilitat civil derivada de la circulació de vehicles automòbils (cinquena Directiva de l'assegurança d'automòbils). Així mateix, s'hi efectuen altres modificacions per tal d'avançar en la regulació de l'assegurança obligatòria de vehicles de motor, una de les de més transcendència del mercat espanyol d'assegurances tant en el vessant social de protecció a les víctimes d'accidents de circulació i als assegurats, com en la dimensió econòmica, en contínua expansió.

La Directiva 2005/14/CE del Parlament Europeu i del Consell modifica la vigent normativa comunitària en matèria d'assegurança de responsabilitat civil d'automòbils, incorporada al nostre dret intern a través de l'esmentat Text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor i del seu Reglament de desplegament, aprovat pel Reial decret 7/2001, de 12 de gener.

II

En l'àmbit de les modificacions de caràcter legal necessàries per transposar aquesta Directiva es poden esmentar, en primer lloc, les que es refereixen a la definició d'estacionament habitual del vehicle a Espanya als

efectes de l'assegurança obligatòria, qüestió de gran rellevància a l'hora de determinar, entre altres aspectes, qui ha de fer front, en última instància, a la indemnització. Són diversos els supòsits que s'incorporen a aquest concepte; així, es consideren vehicles amb estacionament habitual a Espanya els importats des d'un altre Estat membre de la Unió Europea, durant un màxim de 30 dies comptats des que el comprador va acceptar el lliurament del vehicle, encara que aquest no hagi estat matriculat a Espanya. També s'inclou el cas dels vehicles que ocasionen accidents a Espanya, que no tenen matrícula o que tenen una matrícula que no els correspon o que ha deixat de correspondre'ls. A més, s'indica expressament la irrelevància de la condició temporal o definitiva de la matrícula del vehicle a l'hora de concretar el lloc d'estacionament habitual.

Es concreta l'expressió «controls per sondeig», encunyada en les directives anteriors de l'assegurança de l'automòbil, i es precisa que es poden realitzar controls no sistemàtics de l'assegurança sempre que no siguin discriminatòris i s'efectuïn com a part d'un control que no vagi dirigit exclusivament a comprovar l'assegurança.

La Llei recull l'obligació per a les entitats asseguradores d'expedir el certificat d'antecedents de sinistralitat, amb la petició prèvia del propietari del vehicle o del prenedor de l'assegurança, en una forma similar a la que ja recollia la normativa reglamentària sobre l'assegurança d'automòbils, per bé que ampliant el termini sobre el qual se certifica a cinc anys.

S'aclareix i s'especifica que la cobertura de l'assegurança ha d'incloure qualsevol tipus d'estada del vehicle assegurat en el territori d'un altre Estat membre de la Unió Europea durant la vigència del contracte.

Mereix una menció especial l'obligació que tenen les entitats asseguradores de presentar una oferta motivada d'indemnització en el termini màxim de tres mesos des de la recepció de la reclamació pel perjudicat en cas que s'hagi determinat la responsabilitat i s'hagi quantificat el dany, o, en cas contrari, una resposta motivada a allò que planteja la reclamació. La falta d'oferta motivada constitueix infracció administrativa conforme a la normativa reguladora de l'ordenació i supervisió de les assegurances privades i implica la meritació d'interessos de demora.

La Directiva que es transposa estén la cobertura dels fons nacionals de garantia als danys materials causats per vehicles desconeguts, sempre que s'hagi indemnitzat per danys personals significatius produïts com a conseqüència d'aquest accident. Això obliga a ampliar la cobertura del Consorci de Compensació d'Assegurances a aquests supòsits. Amb aquest objecte, la Llei disposa que s'ha d'entendre per danys personals significatius.

III

Tal com s'anticipava, a més d'efectuar l'obligada transposició de la Directiva 2005/14/CE del Parlament Europeu i del Consell, s'incorporen a aquesta Llei certes modificacions del Text refós de la Llei sobre responsabilitat civil i assegurança en la circulació de vehicles de motor tendents a millorar la protecció a les víctimes i als assegurats.

Amb l'objectiu de reforçar el caràcter de protecció patrimonial per al prenedor o assegurat, es limiten les possibilitats de repetició per l'assegurador sobre ells a les causes que preveu la Llei, amb l'eliminació de la possibilitat que l'assegurador repeteixi contra el prenedor o assegurat per causes previstes en el contracte.

Altres novetats afecten el precintament públic o domiciliari del vehicle en cas d'incompliment de l'obligació d'assegurament. Igualment es precisa la redacció d'alguns preceptes, com el que es refereix a les exclusions de l'àmbit de l'assegurança obligatòria.